A 324/2020. (VII.1.) Korm. rendeletben foglaltak alapján

Javaslat a szabadszállási

„Lisieux-i Szent Teréz Katolikus Templom”[1]

<u>települési</u>/tájegységi/ágazati*[2] *értéktárba történő felvételéhez

Készítette: Kishalmi Istvánné

Kishalmi Istvánné	(név)
Kishalmi	(aláírás)
Szabadszállás, 2021.július 02.	(település, dátum)

P.H.

[1] Kérjük, adja meg a nemzeti érték pontos megnevezését.
[2] Kérjük, húzza alá a megfelelőt.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (**személy**/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Kishalmi Istvánné

2. A javaslatot benyújtó személy vagy kapcsolattartó személy adatai:

Név:	**Kishalmi Istvánné**
Levelezési cím:	**6080 Szabadszállás, Kossuth Lajos utca 36./7. szám**
Telefonszám:	**06-76/363-014**
E-mail cím:	**kishalmijucus@gmail.com**

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Lisieux-i Szent Teréz Katolikus Templom (Szabadszállás)

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása[1]

□ agrár- és élelmiszergazdaság	□ egészség és életmód	**X épített környezet**
□ ipari és műszaki megoldások	□ kulturális örökség	□ sport
□ természeti környezet	□ turizmus	

a szakterületi besorolás indokolása:

A szabadszállási katolikus templom a helyi gyülekezet hitéleti és közösségi tere. Nem méretében, nagyságában, hanem sajátos épületformája, és funkció változása miatt különlegesség.

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

□ igen, amely nemzetiség:[2]

X nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

6080 Szabadszállás, Kossuth Lajos utca 15.

[1] Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.
[2] Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

5. Az értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

X települési □ tájegységi □ ágazati

amely értéktár neve: **Szabadszállás Települési Értéktár**

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

A település katolikus hívő közössége – a törökök másfél évszázados uralmát követően – kezdetben az izsáki plébániához, a solti esperesi kerülethez tartozott.

Ez évben (2021) van éppen száz esztendeje, hogy a hívők számának gyarapodásával, 1921-ben, elszakadván az izsáki plébániától, önálló plébánia alakult Szabadszálláson. November 3-án tartotta Paulovics Pál káplán, az egyházközség megalakuló közgyűlését.

A római katolikus plébánia kezdetben a Mezey Gyula-féle patika épületében (Kálvin tér 14.**) volt. 1922. január 19-én vásároltak meg – imaház és négytanerős katolikus iskola céljára – egy házat az Arany János utca 9. szám alatt, melyben 1924. szeptember 13-án áldotta meg Hanauer Á. István, a váci egyházmegye püspöke a két (korábban vett) harangot. 1925 májusában harmóniumot vásárolt az egyházközség.**

Az egyházi közösség gyors fejlődése miatt a szükségkápolna és iskola kicsinek bizonyult, szegényes volt, a hívők templomot szerettek volna. Geréby Imre, az egyházközség világi elnöke sokat tett ennek megvalósulásáért.

1927. február 3-án vásárolták meg a telket. A Vallás és Közoktatási Minisztérium jelentős segélyt és kölcsönt adott az iskolaépítéshez. Fridrich Lajos mérnök készítette el a telek háromszög formájához igazodó épülettervet, amely magába foglalt egy kápolnát, három tantermet és egy kántor-tanítói lakást.

1929 májusában kezdődött az építés, Kozma József izsáki építőmester vállalkozásában, két szabadszállási iparos közreműködésével. Dóri Imre végezte az asztalos munkát, Hollmann Mátyás az üvegezést. A két meglévő harangot beépítették a toronyba. Az építkezés november 17-én fejeződött be.

1930-ban Geréby János egy kis lélekharangot, Krizmanics Ferenc erdőmérnök egy Jézus-szíve szobrot ajándékozott a templom számára, mely szobrot a kápolna utca felöli részén a falba süllyesztve építettek be.

1933-ban Rábai István fából készült keresztelő kutat adományozott, amely a templom kápolna mögötti kertjében áll.

Az oltár fölé, az építéskor oltárkép került, amely Lisieux-i Szent Teréz-t, másképp (Lisieux-i) Kis Szent Teréz-t ábrázolja jelképe, a rózsák között. A kép aljára magát a templomot és a mellette lévő óvoda épületét festette meg az alkotó, különleges perspektívából, a református templom tornyából kitekintve. A szentély képén látható, hogy az ácsolat mintegy keretezi a sajátos hatszögformájú oltárképet, amely a Murár család adománya volt.

A második vatikáni zsinat után a szentélyben a feszületet kellett elhelyezni, így a '60-as évék végén az oltárkép kikerült a jobboldali mellékoltárhoz. A 2000-es évek elején került vissza a kép az eredeti helyére, és került balra mellé, a szentélyben hagyva a feszület.

Bár 1948-ban államosították az iskolákat, a tantermek az egyházközség tulajdonában maradtak, csupán a tanítói lakrészt vették el az egyháztól. A három tanteremben 1949-ig folyt oktatás.

A tantermeket - 1957-ben, az anyagi forrás megteremtésével – Szabó György plébános elgondolása szerint, Kara László építész tervei alapján átalakították. A közfalakat elbontották, helyettük oszlopokat húztak fel, azok tartották a mennyezetet. Az építkezés költségeit a hívek adományai fedezték. Pünkösdre végeztek a kőműves munkákkal, a templombelső festése október 1-jére készült el. Október első vasárnapján, a templom búcsúján már fel is szentelték. Így alakult ki jelenlegi belső formája, képe.

1963-ban új padok készültek.

Az első lelkipásztor a dr. Ardai-féle házban (a Mezey Gyula-féle patika épülete) kialakított lakrészben lakott, majd a Gárdonyi Géza utcában. 1928-1936 között az Árpád utcában volt a szálláshely. 1936. december 8-án vásárolta meg az egyházközség a dr. Filiusz-féle házat (Bajcsy Zsilinszky Endre utca 5.) a plébánia számára, ahová a plébános be is költözött. A plébániát 1937-ben újították fel először.

A tanítói lakás visszakerült az egyházközséghez, s paplakként funkcionált tovább. A plébániaépület – felújítását követően – a közösség egyéb rendezvényeinek helyszíne lett.

2018-ban adományokból és pályázati pénzből megújult a templom-külső.

Az egyházközségben a kereszteltelteket 1923-tól, a házasságokat, az elhunytakat 1922-től anyakönyvezik.

7. Indoklás az értéktárba felvétel mellett:

A település katolikus közössége ebben az évben (2021) éppen száz esztendeje, hogy a hívők számának gyarapodásával, 1921-ben, elszakadván az izsáki plébániától, önálló plébániát alapított Szabadszálláson.

A katolikus templom a történelmi egyház helyi jelképeként, mint építészeti emlék, és mint a város egyik szimbolikus épülete van jelen a településen.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Tóth Sándor *Szabadszállás múltjából*, Szabadszállás 2001.;

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

http://katolikus-szabadszallas.hu/

https://www.facebook.com/katolikus.szabadszallas

www.szabadszallas.hu/ertektar

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

Az oltárkép jobb alsó szegletében a katolikus templom és az óvoda képe, ahogy azok a református templom tornyából látszanak (oltárkép részlet)

A templom nyugati és északi (Árpád utcai) homlokzata

A Jézus-szíve szobor

A templom déli (Kossuth Lajos utcai) homlokzata a bejárati lépcsősorral

A templom bejárata

A templombelső jobb oldala

A templombelső közepe, szemben a szentély az oltárral

A templombelső bal oldala

Az oltár, mögötte az oltárkép,az alatt a tabernákulum, balra a feszület

A harmónium és a kórus fülkéje

Az oltárkép: *Lisieux-i Szent Teréz*

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m)* pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

Csatolva a Szabadszállási Katolikus Egyházközség Egyháztanácsa vezetőjének ajánlása

3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT SZEMÉLYES ADATOK KEZELÉSÉHEZ

Alulírott Kishalmi Istvánné, mint a *Lisieux-i Szent Teréz Katolikus Templom (Szabadszállás)* megnevezésű nemzeti érték Szabadszállás Települési Értéktárba történő felvételét kezdeményező javaslattevő, hozzájárulok a formanyomtatványban megadott személyes adataim (név, cím, telefonszám, e-mail cím) Szabadszállás Város Önkormányzata és a Szabadszállás Települési Értéktár Bizottság, mint adatkezelők, általi automatikus feldolgozásához, tárolásához és felhasználásához.

Szabadszállás, 2021. július 2.

Kishalmi Istvánné

a dokumentáció készítője

4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

NYILATKOZAT (fényképek)

Alulírott, Fábián Krisztián, engedélyezem az általam a *Lisieux-i Szent Teréz Katolikus Templom (Szabadszállás)* megnevezésű nemzeti értékről készített, tulajdonomat képező fénykép dokumentumoknak a Szabadszállás Települési Értéktárba történő felvételre irányuló javaslathoz történő felhasználását.

Ennek körében engedélyezem, hogy ezt a dokumentumot Szabadszállás Város Önkormányzata és a Szabadszállás Települési Értéktár Bizottság, mint adatkezelők, feladatkörükben eljárva korlátlanul, bármikor térítés- és díjmentesen felhasználhatják, nyilvánosságra hozhatják a nemzeti érték nyilvántartása, dokumentálása és népszerűsítése érdekében.

Szabadszállás, 2021. július 2.

Fábián Krisztián

aláírás

KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
SZABADSZÁLLÁS
EGYHÁZTANÁCS

Szabadszállás Települési Értéktár Bizottság

Tárgy: Ajánlás a katolikus templom
Települési Értéktárba vételéhez

Tisztelt Települési Értéktár Bizottság

Tisztelettel ajánlom a Szabadszállási Katolikus Egyházközség ***Lisieux-i Szent Teréz Katolikus Templom*** épületének a Települési Értéktárba vételét.

Az épület a Szabadszálláson, a török hódoltság után újjáéledő, és ez évben száz esztendeje önállóvá vált katolikus egyházi közösség hitéletének fő helyszíne. Maga az épület is már több mint 90 éves, melynek létezése, mai formája, állapota őrzi a hívők adományainak és kétkezi munkájának eredményét.

Sajátos – háromszögbe illeszthető – formája, az épületegyüttes eredeti (*szentély, háromtermes egyházi iskola és kántor-tanítói lakás*) elemeiből kialakított jelenlegi, a tantermek és a szentély egybenyitásából keletkezett templom egyediséget ad az épületnek. Számos berendezése, felszerelése (pl. lélekharang, oltárkép) az egyházközségi tagok adománya, így személyessé teszi az épületet.

Szabadszállás, 2021. július 02.

Üdvözlettel:

Tatár László
az Egyháztanács vezetője

Kivonat a Szabadszállás Város Települési Értéktár Bizottság

NYT. szám 3/2021 TÉBH 2021. Június 15-ei ülésének jegyzőkönyvéből

8./2021.(VI..15.) TÉBH

Lisieux-i Szent Teréz Katolikus Templom Települési Értéktárba való felvétele

Határozat

A Szabadszállási Települési Értéktár Bizottság úgy dönt, hogy egyhangú igen szavazattal JAVASOLJA a Lisieux-i Szent Teréz Katolikus Templom Települési Értéktárba való felvételét.

Határidő: azonnal

Felelős: Bizottság elnök

Kivonat hiteléül: .....

Bajusz Gábor TÉB elnök

Szabadszállás, 2021.Június 30.